

Jurja iz cerkve. Korenjaško se je up'al s svojim bratom, bivšim roparskim poglavarjem, nesorazmerni premoči zemljelačnih Furlanov na kraških svojih gozdih, preskrbljenih s skrivnimi vodovodi, dokler ga niso verolomni nasprotniki, pristaši gesla „namen posvečuje sredstva“, ulovili v svojo past. V hipu, ko bi ga imeli osvoboditi, se zgrudi zastrupljen na zemljo.

Delo se čita prav z lahkoto, zanimivosti ne nedostaja od konca do kraja. Avtorja ne skrbijo stilistične arabeske novejših struj, mirna pripoved v ravni črti mu je lastna. Skušal je podati čimveč podrobnosti za oznako časovnega duha. Kedaj se vas morda polaste skomine pokoketirati s sumom, da utegne biti ta ali oni detajl opazovan anahronistično z dandanašnjim očesom: vsekakor pa so belo-kožni črnorizci risani primerno črno, t. j. silhuite v temnem tušu, dočim črno-kožca Hasan in Zulejka ne izgledata prezamorsko ter sta nam simpatična. Nekatere partije so polne emocije, na pr. vzajemna skrb žene in ljubimke za istega junaka. Več kot enkrat bi drhteli za usodo protagonista, ko bi ne imeli pred sabo šele tretjine romana, ki bo gotovo prispeval, da si marsikdo osveži pojme o nekdanjem socijalnem dejanju in cerkvenem nehanju.

A. Debeljak.

Etbín Kristan, Drobline iz Pavlihove zapuščine. V Ljubljani, 1912. Natisnila „Učiteljska tiskarna“. 80. 98 str. Broš. 1 K 20 v.

Knjiga vsebuje tri enodejanke: komediji „Uspeh“ in „Klub »Resignacija«“ ter šalo „Kdo je blazen?“. Čitali smo jih že prej v listku „Zarje“. V vseh treh veseloigrah srečamo že znane pisateljeve vrline: izvrstno karakteristiko značajev, naraven dialog, ki ga podčrta semintja duhovita opazka, živahnost dejanja in drzno tehniko. Brezdvomno je največje vrednosti komedija „Uspeh“, izborna satira na našo glediško publiko, polna zaslužnih klofut. Kdor hoče spoznati vso plitko, narejeno globočino in prazno nadutost naše četrte odrske stene, tu jo ima, gosp. Kristan jo je fotografiral! Po jasni in točni ekspoziciji se razvije priprosto, pa vendar zanimivo dejanje, ki se vrši in dovrši tekom zadnjega dejanja neke komedije in po končani igri v glediški restavraciji. Naturnost oseb in njih govora je mojstrsko delo. Hodil sem po cesti, pa sem jih srečaval drugega za drugim, vse, od restavraterja Majerja, pa do profesorja z njegovim Pohlinom. Tudi živo glediško kroniko sem srečal in sploh celo legijo ljubiteljev glediške umetnosti in njenih poznavalcev, ki sodijo delo po ploskanju, oziroma neploskanju njega Ekselence. Vsa komedija je krepko in enotno delo, kakršnih imamo le malo pri nas.

„Kdo je blazen?“ ima v začetku slab dialog; še slabši je pa konec sam, ko dokaže kapitan s svojo dobrosrčnostjo, da ni blazen. „Klub »Resignacija«“ je stvar brez vsake realnosti, brezbarvna, samo na papirju. Naraven je samo igralec vagabund, njegove misli in besede.

Jos. Šest.

Dr. Leopold Lénard, Ljubljanski dirindaj. Dramatične sličice iz glavnega in stolnega mesta Slovenije. V Gorici, 1913. Narodna tiskarna. M. 80. 73 str. Cena?

Ako bi slučajno ne vedeli, da je avtor teh neslanosti abstinenčni piščalkar, bi uvrstili njegov „Ljubljanski dirindaj“ med žalostne izrodke — delirija. Pred dobrim stoletjem se je zasvetlikal na našem književnem obzorju soroden literarni kuriozum: Knoblove pesmi „iz Kranja“. Kar je zapisal Vodnik o njih, to velja tudi za Knoblovega epigona — dr. Lénarda!

Kapistran.